

KEMENESVIDÉK

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN ÚJSÁG.

„(KISCZELL és VIDÉKE)“

Megjelenik minden vasárnap.

„(KISCZELL és VIDÉKE)“

Előfizetési ár:

Egy évre 8 kor. Negyedévre 2 kor. —
Fél évre 4 kor. Egyes szám ára — 20.
Egyszerrel érs-készlet: kedd, szerda és csütörtökön.

Felolvas szerkesztő:

Huss Gyula

kiadókivétel:

Cselekmények, Dörmölk utca, Gombócsa — Ide is
küldik a lap szellemi és anyagi részét illető minden
küldemények.

A kereskedők záróideje.

Talán senki se rabja annyira foglal-
kozásának, mint a kereskedő, aki köz-
vetlenül a fogyasztókkal van érintkezés-
ben. Nemcsak hogy finomnak, udvarias-
nak, bizonyos tekintetben műveltnek, szol-
gálatra készek kell lennie, de megköve-
teli tőle a társadalom is, hogy a keres-
kedő ott legyen minden humánus, kultu-
rális mozgalomban még pedig nemcsak
mint szemlélő, hanem mint adakozó és
együttműködő.

De maga a kereskedő is szinte tel-
hetelelen munkájában önmagával és alkal-
mazottaival szemben. Ezért igyekezik üz-
letét minél előbb hozzáférhetővé tenni a
közönségnek és szívós makacssággal
igyekeznek kihuzni a munkaidőt ameddig
csak lehet. Nálunk például este 8-9 óráig.

Ez a rengeteg hosszú idő nincs hasz-
nára a kereskedőnek, a boltosnak és
nincs rá szüksége a közönségnek. Mert a
fogyasztást nem fokozzák a kinyitott bol-
tok. Senki sem azért megy az üzletbe,
mert már, vagy még nyitva van, hanem,
mert valamely irányú szükségletet kell
fedeznie. Ezt pedig akkor is megtenné,
ha az üzlet nem esti 8-9 óráig, hanem
mondjuk, csak 7-ig lenne nyitva. És ha
esetleg egyik nap már nem volna bezer-

zésre ideje, biztosan megteszi a követ-
kezőn és pedig ugyanannál a kereskedő-
nél, akitől bizalma, szokása, vagy egyéb-
ok vezetni szokta.

Ezért még a publikum ez irányban
szoktatható is. Amint tudja, hogy a pos-
tára bizonyos ideig mehet, úgy alkalmaz-
kodik a boltok kiszolgálásának idejéhez
is és napi szükségleteit idejekorán fe-
dezni fogja akkor, amikor a kereskedő
rendelkezésre áll.

Ezért bizonyos irigységgel nézik a
kereskedelmi alkalmazottak, mikor d. u.
6 órákor az iparosok felszabadulnak testi
munkájok alól, hogy a nap hátralevő ide-
jét tetszés szerint tölthessék, míg a bol-
tosok csak 8 órákor vannak szabadokká.
Azt az ellenvetést nem fogadjuk el, hogy
az iparos munkája terhesebb. Minden mun-
kát súlyossá tesz a folytonosság és a
hosszú munkaidő.

De amint kimutatjuk, nincs szükség
a boltok nyitvatartásának idejét gumise-
rűten nyújtani. De arra meg igenis szük-
ségre van az alkalmazottaknak, hogy né-
hanapján ők is emberi voltukra emelked-
hessenek, hogy családjukkal is együtt
lehessenek naponkint, hogy a társas
együttélés nyújtotta szellemi élvezetekből
szintén kivehesse részét.

Okos volt Nagy Károly császár, aki

egy osztotta be idejét, hogy három 8-8
óraig égő gyertya szerint igazodott. Az
egyik gyertya a munkáé, a másik a szó-
rakozásé, a harmadik a pihenésé volt. A
mai szocialista jelszavak nem újak már.
Károly is alkalmazta őket. Igaz, hogy ő
császár volt. De akár mint n...
kérdést, egy bizonyos, az, hogy minden
embernek joga van követelni, hogy olyan
foglalkozást nyújtsanak részére, melylyel
testi és szellemi egészségét megőrizheti.
A kereskedőnél tisztára méltányossági
kérdés, hogy a közönség, legalább nyáron
a testet és lelket élő hosszú üzleti szol-
gálatról fölmentse. És bizonyos dolog az,
hogy a közönség hamar megszokná és
méltányolná az új rendet, az üzletnek
nyáron át korábban való bezárását és vá-
sárolni valóit hamarabb szerezésébe. Minn-
ál tehát a kereskedők nyári robotjának
mai súlyos kényessere? Aron áll, hogy a
kereskedő urak legyenek szolidarisak.
Körözzenek egy ívet maguk között és ál-
lapodjanak meg, hogy a nyári hónapok-
ban kivétel nélkül este 7 órákor üzlet-
ket bezárják. Ha erre egyetemen
elkötelezték magukat, akkor annélkül,
hogy bárkinek ebből kára származnék,
kereskedők és alkalmazottak felszabadul-
nak pályájuknak a most szinte elviselhe-
tellen robotjától.

Tájfún Hongkongban

— Egy magyar orvos élményei —

Hongkong, 1909. május 29.

A tájfúnról, a kínai tengernek érről a ret-
tetenes erejű forgóvíharról megragadó leírást
küld lapunknak Kovács Richárd dr. hazánkfa.
Kovács dr., mint egy nagy hamburgi hajóistársa-
ság hajóorvosa az év május végén szem és fül-
tanuja volt egy ilyen tájfúnak.

A világ legnagyobb forgalmú kikötőjének,
az ideális fekvésű Hongkongnak szörnyű átká, a
tájfún, újból elvégezte romboló munkáját és Hon-
kong vizeit hajóroncsok és hullák, utcáit házro-
mok, gyökereستől kitépott fák borítják.

Az utolsó előtti hatalmas tájfún 1906 szept.
18-án, bár minden előzetes jelzés nélkül, de nap-
pali időben támadt és ez sokat elvett a féle-

lemségből... és halálát, ha látjuk az ellenséget. Az utolsó
tájfún azonban, amelyet néhány nappal ezelőtt
megértem, a május 27-ről 28-ára virradó éjjelen,
zuhogó esőben, vak sötétségben, végtelenségig ha-
sonlóan tombolt végig a szerencsétlen városban,
amelynek lakói közül egy sem hunyta be a szem-
tét, a kikötőben pedig a sötétség és köd mel-
lett a házmagas hullámok, a mesebe felhabzó
tájrak fokozták a tomboló elemek borsalmait.

Mint hogy a tájfún a nyári hónapokban
évente rendszeresen ismétlődik a dél kínai ten-
gereken, rendszeres megfigyelés folyik az egész
partvidéken, Manilától Sanghájig, melynek főcélja
a rettenetes forgóvíhar központjának haladási
irányát megfigyelni és irányáról a hajókat érte-
síteni, mert jaj annak a hajónak, mely a nyílt
tengeren bejut a tájfún közepébe: a széldülés
gyorsasággal rohanó hatalmas vízoszlop menthe-
tellenül porzórjává zúzza. Május 27-én este 6
órákor jelent meg a hongkongi obszervatorium
hatalmas távjelzőjén az első jel: „Háromszáz
mérőföldnyire Hongkongtól tájfún jelentkezik, irá-

nya egyenlőre meg bizonytalan!” Gyakoriságá-
nal fogva ezt a jelzést csak kevesen vették kom-
olyan, de mikor fél tizkor megjelent a máso-
dik jel: „Tájfún Honkong felé!” — Iázás inga-
lom támadt mindentelől. A parton minden elmoz-
díthatót biztosítani iparkodtak, a nagy kikötőből
a kishajók tömegesen menekültek a kisméretű,
biztos Refuge-kikötőbe, a nagyhajók teljes gőzbe
helyezkednek, borgonyáikat megnégyeszerzik,
a partos kikötött hajók távolodnak, hogy a tájfún
kineveesse őket a partra. A légalymérő folyton
esik, az első erős szélrohamok mutatkoznak.
Tizenegy órákor megered az eső, egyre erősebb
rohamokban, egyre félelmetesen üvölt a szél. Ne-
gyed tizenkettőkor az obszervatorium magasa-
táról három ágyulövés dördül el és megjelenik a
veszély közvetlen közelségét vörös zöld vörös jel.
Az utcákban, a házakban földrengés érezhető. Es
néhány perc múlva megjelenik a tájfún. Irtoztató
erősségű szélrohamok követik egymást gyors
egymásutánban, a léghelet tüzéség csattogása,
ropogása hasonlíthatatlanul felülmúlja az iménti
ágyudőrejt, minden megrázkodik alájában, ha

HORNYSZINDÉLY

cserépszindélyek, alag csövek, mindennemű cement és
tégla árúk az „Első Szomszathelyi gőstéglagyárból.” —

Képviselő Cselekmények és vidéke részére:

Gayer Gyula cég Cselekmények.

A magyar szegényügy.

Ha a magyar szegényügy nagy területén végig tekintünk, úgy első és legelőször benyomásként az lesz, hogy hazánkban szegényügyről csak annyiban beszélhetünk, hogy a szegénység csak úgy és talán még nagyobb mértékben terjed, mint a külföldön, de egységes rendezéséről egyáltalában nem lehet szó és a szegényügy egyes részeiben is csak a gyermekvédelem halad a maga jól megalapított útján.

De ennél a mostoha helyzetnél is szembetűnőbb az a másik, nem kevésbé különös jelenség, hogy 1 országban, amely immár egy ezredév óta hoz törvényeket, egynemely elavult, porlepte királyi dekretumon kívül a szegényügynek létező egész írott jogforrása a községi törvénynek rövid két szakasza és egy 1898-ban hozott, de már magában az indokolásban is ideiglenesnek jelzett törvénynek egy-néhány szakasza.

Tagadhatatlan, hogy egy ország köztársaságként nem az írott törvények kizárólagos ismertetője, de nem férhet kétség ahhoz sem, hogy amely ország közal-

latát törvény örökíti meg, abban az országban egy intézmény nem is létezik, ha nyomát a törvénykönyvekben nem találjuk.

Joggal állíthatjuk tehát, hogy a magyar törvényhozás a magyar szegényügygel eddig nem foglalkozott, sőt állíthatjuk azt is, hogy a szegényügyet eddig hazánkban egyáltalán nem tartották érvényesnek arra, hogy vele az ország egész területére kihatóan foglalkozzanak.

Létezik ugyan egy belügyminiszteri rendelet, amelyel a kormány a szegényügy rendezését elhárítja magától, de tudomásunk szerint senkisé is ellenőrzi azokat a hatóságokat, amelyekre a belügyi kormány az ő tulajdonképeni feladatának teljesítését áthárította.

Hogy a magyar szegényügy rendezésére a mérvadó körök talán a legegyszerűbb időig mennyire nem gondoltak, az a legfényesebben kiviláglik abból, hogy hazánkban eddig a szegényügy rendezéséhez semmiféle előmunkálatokat sem végeztek, de még az előmunkálatok végzésére utasításokat sem adtak.

Minden más tudománynak oly fontos

segédforrást képező statisztikai évkönyveink ugyancsak nem velesznek a szegényügyről tudomást és ha a szegénység látható tüneteit leírték, nyomon nem találkoznánk, majdne föltehetnők, hogy Magyarországon szegények egyáltalában nincsenek.

A szegényügynek teljesen elhanyagolt állapota annál feltűnőbb, mert korunk köztudomása szerint a szociális intézmények jegyében áll. Alig találkozunk oly nyilvános ténykedéssel, amelynek szociális fontosságát ki ne domborítanák és alig hoznak újabb törvényt vagy rendelkezést, amelyek szociálpolitikai hátterét az indoklásban külön nem méltatják.

A sok praeventív intézkedéstől nem látjuk a létező bajokat, a nép boldogítását célzó törekvéstől nem látjuk magát a szegénységet. Már pedig addig, amíg magával a szegénységgel nem végeznek, amíg annak leküzdésére nem határozzák el magukat, addig nagy stílű szociálpolitikát folytatni olyan anacronizmus, amely komoly következményeiben a nagy áldozatokkal hozott szociálpolitikai vívmányokra még végtelen befolyással lehet.

Úgynevezhető tehát, hogy a szegényügynek rendkívül fontos részét képező gyermekvédelem Magyarországon oly magas fejlődési fokot ért el, hogy a legtöbb államnak mintaképpül szolgálhat és hogy ha teljes egészében még nincs is kiegészítve, ha továbbá gyakorlati eredményeiről végleges ítéletet ma még nem is mondhatunk, mégis az az egy biztosra vehető, hogy a magyar gyermekvédelem nagyarányú koncepciója, bár mily nagy költségekkel is jár annak teljes keresztül vitel, eredményeiben a létező állapotnak óriási javulását fogja jelenteni. Amde a gyermekvédelem a szegényügy rendezésének bármily fontos, de mégis csak egyrészt képezi és a hozzá fűzött reményeket mindaddig nem fogja bevalósítani, amíg a szegényügy általános rendezéséből kiszakítva az általános rendezés rovására különös protekciónak részesül.

A betegápolás országos állapota a gyermekvédelem mögött már annyira elmaradt, hogy szervezett betegápolásról modern értelmében beszélni egyáltalában nem lehet és az országos betegápolás alap felhasználásával csak szervezett be-

tegápolás rendkívül szűk kereteit tudták létesíteni.

A szegényeknek azt a legnagyobb osztályát pedig, amely a gyermekek és a kórházi ápolásra szoruló betegek közé nem tartozó többi szegényeket öleli föl, törvényeink jóformán megsemmisítik, mert hiszen azok az intézkedések, amelyeknek egy mellékesen közbeszúrt törvénysszakasz alapján a szegénynek legelőször javára már sok-sok év előtt meg kellett volna születniök, ma még csirájukba sem léteznek és még affőlt sem vagyunk tisztában, hogy ebben az országban tulajdonképen ki is tartja kötelességének, hogy ezeket az intézkedéseket megtegye és a hézagot végre kitöltse.

Mindezek a tulajdonságok a magánjótékonyra is kárhuzatos hatással voltak. A közsegélyzés rendezetlenségével párhuzamosan a magánjótékony is olyan irányban fejlődött, hogy a jótékonyoknak majdne nem is nevezhető. Alig akad ország, amelyben a magánjótékony a szegényeket annyira lealacsonyító formában nyilatkoznék meg, mint miánálunk. A megállapított napra összecsisztított alamizsnakéreggel

úgy a keregetőre, mint a szemléltető kinos csoportjai a nagyokra vert öltözétek, a tudósbetegek részére költülő gyermekek mindmennyi fattyuhajtásai a magyar szegényügynek.

mit mondjunk még az ugyancsak magyar különlegességként emlíendő szegényügyi „írrok-referensekről”. Hazánkban még pedig nemcsak a vidéken, hanem a főváros kerületeiben is a legjobb esetben díjnokokra bízzák a szegényügy ellátását. Ezek az alsórangu hivatalnokok „gondozzák” a szegényeket, sőt ők hozzák meg vitás ügyekben rendszerint a jogerős ítéletet is, mert hiszen hazánkban még nem igen volt eset arra, hogy a szegényügy az első fórumtól feljebb került volna.

Ezek az állapotok valóban tarthatatlanok. Ahol az állam még azzal sem törődik, hogy polgárai az inségtől és nyomortól megóvassanak, ott javító hatásokról, ideális javak megmentéséről beszélni valóban túlzás volna.

Dr. Forbáth Tivadar.

talmas esőtömegek szakadnak le szűnet nélkül. A kikötő fölött az első pillanatban szürke köd támadt, úgy hogy tíz méternyire sem lehet látni, aztán bágyadtan feltűnnek a hajók vörös lámpái és körben felcsillant az Astrea angol hadihajó reflektor fénye; a víz habzik, forr, egész rendezetlenül hullámhegyek, völgyek támadnak a víztömegek ellenálthatatlan erővel dőlnek a partoknak, a hajókra. A négyezeresen lekötött hatalmas nagy gőzösek horgonyláncait könnyű fonálként szakították el. A nekiszabadult hajókat vad erővel dobálják ide-oda, azok gözpipájának rekedt, lejező harsogását a szélsívitás sokszorosán felhümulja. Az idejében biztos helyre nem menekült kis járművek, dzannok, motorgőzösek vagy más hajók szétforgácsolódnak a parton vagy a szélről felfordítva, elsüllyednek. Heroizmus volt az, a mit az Astrea legénysége véghez vitt, a midőn a tájfún dühöngése közepette mentőcsonkon segítségére sietett egy kínai dzsunknak, amely a nagy gőzösek nekivágódott és 6 embert megmentett a süllyedő járműről. Amde a nagyhajók is egymáshoz ütődtek, mások megfenekettek. A mi gőzöslünk, a gépészeken kívül mindenki a fedélzeten volt, hisz nem tudtuk, melyik pillanatban kell menekülnünk. De kézzel lábbal kellett kapaszkodni, hogy a forgószele le ne sodorjon, kövölden közelünkben, hol itt, hol ott hatalmas hajótestek merültek fel, szinte ányúlhattunk volna hozzájuk, csak a gépek és a kormány működtetésének köszönhető, hogy néhányór-ossze nem ütöztünk. A part bődék és rakások recsege omlottak össze a szél és a

hullámok egy rohamaok levitték már a Pacific Mail Co, partmenti négyemeletes palotájának egész tetejét; mindezek, valamint a ledűlő gaszlampek kiszakított fak tetérdek embert temettek maguk alá. A kínai városrészben néhány hét kertyavarként dől össze. Az utcák, a Peak oldalán épült pompás európai villakban már az első szélrohamok közben elaludt a villamos világítás és a benlakók remeget várták a legszörnyűbbet, hol itt, hol ott szakadt le egy ház-tető, dült össze néhány fal. A tömérdek törött ablak csőrompölése sörűszerű zajjal járt, a mezuvitt lakóhelyiségek pompás berendezését pillanatok alatt összetörte a vihar, elöntötte a vizár. A gyönyörű parkokban, ültetvényekben mérhetetlen kár esett.

Négy teljes óráig dühöngött a vihar Honkong felett; a környező magas hegyek feltartóztattak, nem folytathatta tőlük az újat. Végre utat talált a kínai szárazföld. Kanton felé és a merre elvonult, folytatta pusztítását. A Kantonból Honkong felé haladó Ying-King szarmlyszállító gőzöst elsüllyesztette, 300 utas közül tán 30 menekült meg. Kantonban 200 házat széjjel rombolt, a hatalmas kis hajót és csaknem valamennyi hirhadt „flower boat, ot (virág-hajót) elsüllyesztette, vagy 5000 embert megölt.

Csak mikor a váru-várt reggel felvirradt Honkong felett, vált lehetségese a pusztulás nagyasát megállítani, hisz a tájfún dühöngése közben senkisé tudta, hogy áll-e még a szomszédja háza? Vagy ezer ember pusztult el, (csak

lyedt dzsungok lakói), hat nagy gőzös került sátonyra, 20 sérült meg - jelentékenyebben, vagy 120 kisebb jármű pusztult el teljesen; hajókban a kár mintegy 150.000 font sterlingre, a szárazon épületekben vagy 2 millió font sterlingre rugott. Hogy több baj nem történt a tengeren, csakis az obszervatorim mintaszerű jelzésének köszönhető. És a kelet-ázsiai London félelemmel várja az újabb tájfun. Mit érnek a hatalmas paloták, a nagy forgalom, a viágvárosi berendezés, a gyönyörű fekvés, ha a kellemetlen tropusi klíma és az állandó kolera és pestisveszély miatt (Hongkong az ázsia pestis főteszke; háromnapos itlétem alatt öt esetet jelentettek hivatalosan, de a pestis-hospitalbeli kollegák diplomatikusan óvatoss feleletiből könnyű megérteni, hogy van itt jóval több) évenként négyezer-öt-ször hajszálon lóg mindenki élete és vagyana.

Gondolatok.

Nyelvében él a nemzet! Miért szeretnők tehát, hogy épp az asszony éljen e nélkül?

Az ember legnagyobb gyávasága, hogy mint színigazságot csere-beréli a haszugasgot.

Hiten és valláson épül fel az igazi családi tűzhely t. i. a férfi vall és a nő hiszi.

UJDONSAGOK.

— **Az új báró udválása.** Hutyany Deusch Bélát, a sárvári cukorgyár megalapítóját, akit a király mostanában nevezett ki báróvá, Sárvár mezőváros, képviselő testülete élén Kálmán József bíróval, a múlt vasárnap üdvözölté barótságos alkalmával. Az új báró leereszkedett szíves-séggel fogadta a küldöttséget a köszönet meg a figyelmet. A küldöttséget az új báró gazdagon megvendégelte.

— **A Kala. Legényegylet** múlt vasárnap tartott táncmulatsága, világszintűen egybekötve egy anyagilag mint erkölcsileg igen szépen sikerült. A táncmulatságon a társadalom különböző rétegeiből számosan vettek részt és az igen kedélyes hangulatban csak a reggeli órákban ért véget. A világszintűen a legtöbb képes lapot, 550 drbot Reich Margit adott el, míg 276 drbot kapott, így az első díjat egy szatnai alvány csoport 6 nyerte el. A második díjat, egy emlékkönyvet Nemeth Mariska nyerte, aki 210 képeslapot adott el és 218 drbot kapott. Meg kell még említenünk, hogy Juray Antal a „Korona” szálloda vendéglőse kiszolgálásával a közönséget teljesen megvolt elégedve. Kötőnő ételek voltak melyek a konyhat dícsérték és az italok, melyek Juray bátyánk pincéjének már eddig is ismerő jöhírnevet gyarapították. Ez alkalommal felülírtai szívek voltak: Özv. Szőgyen-Maich Ferencné Gorzey Paula grófnő 20 kor. Wagner Lőrinc, Szinek Izidor, Maróthy László 10—10 kor. Dr. Gófné Lajos, Özv. Gayer Gyuláné, Takács György, Kondor József, Özv. Zsoldos Antalné 5—5 kor. Pálkás Géza esp. Alóságh. Weisz Kálmán, Mizseri Sándor 4—4 kor. dr. Jétt-hessy Elek, Róh Pál 3 60—3 50 kor. Szabó Károly, Takács Márton, Tóth Kálmán, Vadászai Pál Isákfi, Baranyai Béla, Szagán János, Góttman Bódog, Tóth Sándor esp. Hettye 3—3 K. Bisitcki Ödön, Szalay János 2 50 K. Bogár János, Tóth S. Kláfi Sándor, Tóth Sándor, Zaigmond Pál, Hary József, Nagy István Palyi János, Baros Imre, Szabó József, Viziendvai József, Kovács Dénes, Karolyi István, Sövári Sándor, Friss Gusztáv, Nemeth Márkus, Szentimrey Márton, Morvath Ferenc, Özv. Deim Sándorné, Farkas János, László Boldizsár, Maité Antal Pápcok, 2—2 kor. Polcer Dezső, Nemeth Miklós, Kovács József, Koc József, Heimler Kálmán, Klein Sándor, Csoma János, Balassa István, Nagy Elek, Dinkgreve Nándor, Miklós Lajos, N. N. 1 50—1 50 kor. Trombitás Ferenc 1 20 K. Vándera Viktor 1 10 Kor. Mór Gyula, Vilony K. Lóránth Gyula, Kovácsné Ipolyi, Asbó Gyula, Heitakker Antal, Hegedűs Sándor, Bakos Sándor, Vince Lajos, dr. Imre Ferenc, Venezs Sándor, Csaba Lajos, Milti Jenő, Kemény József, Horváth Imre 1—1 kor. Vas János, Baráth József Vónöck, Pintér Imre, Moric Géza. N. N. N. N. N. Balog Mihály, Kis Sándor, Takács Mátyas, ifj. Reich Imre Kláfi Kálmán, Szalay József, Halasz Gyula, Varga György, Szigetli István, Meizner Gyula, Kovács Sándor, Havasi Kálmán, Somogyi Aladár, Köves István, Csere Sándor, Kovács István, Reich István. 50—50 fill. Diósi Jenő 20 fill. A mlata-

ivel védi a növendékek egészségét, tanulmányaikban pedig jeles tanárnök vezeték és támogatják őket. Az intézetnek tovább képző tanfolyama is van, melynek célja iskoláikat végzett leányok műveltségének továbbfejlesztése. A részletes feltevésekről tájékozhat nyújt az intézet propektusa, amely szívesen megküld mindenkinek, aki azt ezen cím alatt kéri: dr. Kőrösi Manóné leányotthona, Bpest VI., Liszt Ferenc-tér 9 sz.

— **Menetrendmódosítás** a kisterenyé-kisujzállási vonalon. F. évi július hó 15-től kezdve a kisterenyé-kisujzállási vonalon a jelenleg Hevesről Kál-Kápolnáig közlekedő és Hevesről este 7 óra 20 perig induló vegyesvonat forgalmán kívül helyezték eliben Pusztaaskony-Abádszalóktól Kál-Kápolnáig egy új vegyes vonat helyezettig forgalomba. A vonal Pusztaaskony-Abádszalóktól reggel 4 óra 48 perig fog indulni és Kál-Kápolnára reggel 6 óra 35 perig érkezni, hol csatlakozhat talála Kál-Kápolnára reggel 6 óra 51 perig Miskolc felé induló személyszállító-tehervonathoz. Az ellenirányban pedig a jelenleg Kál-Kápolától Hevesig közlekedő és Kál-Kápolánál délután 5 óra 29 perig induló vegyesvonat forgalma Pusztaaskony-Abádszalóki kiterjesztetik és oda 7 óra 14 perig érkezik. A részletes menetrendre nézve a kifüggesztett hirdetések nyújtanak bővebb felvilágosítást.

— **Szállítás a hadsereg részére.** A székesfehérvári honvéd kerület hadbiztonsága a Székesfehérvár, Sopron, Veszprém, Kőszeg, Pécs, Kaposvár, Nagykanizsa, Kőrmend, Pápa, Zalaegerszeg és Keszthely állomásokon szükséges kenyér, zab, szén, szalma, tűzfa és kőszén szállítására (1909 szept. 1-től 1910 szept. 1-ig) illetve részben 1910 jan. 1-től december 31-ig) nyilvános versenyfolyamatot hirdet. Termékek a szállításra vonatkozólag a nyilvános tárgyalás előtt, július 15-éig külön ajánlatot is tehetnek

— **A vasárnapi munkaszünet módosítása.** Fontos rendelkezést küldött a kereskedelmi miniszter vármegyéknek. Ebben közli a miniszter, hogy az ipari munkának vasárnap szüneteléséről szóló törvényeket, a belügyminiszterrel és a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg a következőképp módosította: Megengedik a nyomdaiiparban a használat nemtűró állami és hatósági nyomtatványok, címlapok, műsorok, gyászjelentések, közszorulatok előállítását és szétválasztását. Ez a rendelkezés kihirdetése napján lép életbe.

— **Házkataszter.** Figyelmeltetjük t. olvasóinkat, hogy az új házadótörvény értelmében most készülnek országsszerű házakataszter feltevések. Ugyanis a házakról nem volt rendszeres összeírás sehol, hanem évenként történt a felvétel a házadótörvényre. Ezen változtatott az új törvény és elrendelt, hogy a házakról ép egy készítenek házakataszteri ívek, amint vannak kataszteri bírtok ívek a földekről is. Ugyellen tehát mindenki arra, akinek van egy kis házikója, hogy már most a felvételre ne történjen hiba, mivel egy esetleges téves felvétel nagyobb megadózással jár, másrészt pedig meg is büntetik azt, aki téves, vagy hamis adatokat mond be. Érdemes itt egy kissé utánanézni, mert ez a felvétel most

permi, metlen és önmagát.

— **Egy híreves szanatorium ismertetése.** Az idei szezonban mind tömegesebben keresik fel az annyira kedvelt, gyönyörű fekvésű és eredményes gyógykezeléséről híreves Park-Szanatoriumot. Ez a szanatorium közvetlen a főváros közelében, Dunaharaszti, (Pest-megyé) fekszik és kiválóan ajánlatos azoknak, akik Morfinisták, Alkoholisták, vagy idegbetegék. Deacára annak hogy a lakosztályok a legmodernebb eleganciával és a legényelmesebben vannak berendezve és minden vendég betegségehez képest dietikus étkezést folytat, az igazgatóság nagyon szolid árak mellett veszi fel a jelentkező betegeket. Mindenki, akinek ilyen gyógykezelésre szüksége van, forduljon bizalommal az igazgatósághoz, melynek pontos címe Park-Szanatorium igazgatósága, Dunaharaszti (Pest megye) és díjtalanul kap prospektust és felvilágosítást.

— **8000 ablak egy házon.** Newyorkból írják, hogy befellegzett a legmagasabb newyorki felhőkarcolónak, mely 50 emeletével a Wallstreet huzódott meg. A házacsa csak mindössze 200 méter magas volt és a földi dom caucsaik és a pramisokak mindössze 45 méterrel szárnyalta tul. Megirigylet ezen elsőéget egyik amerikai biztosító társulat, mely előzőtt 25 évvel építette az első felhőkarcolót Newyorkban. Az épület 90 millió koronába került és most új palotát emel kétszer oly nagy költséggel, mely

palota 300 méter magas és 62 emeletes lesz. A 65 emeletből kert fog kiindulni az épület oldalára és idáig külön hegyi vasút vezet es ott kezdődik a ház második része, melyet az utcáról látni se lehet. Oda már a kerti részből külön gépek vezetnek a 21 emeletre. A 62 emeletes házban 6000 üzleti helyiség lesz. A hatalmas épület tervezője Burulim chicagói építész, aki ilyen acélházak egész sorát építette már Chicagóban is és ott maga is egy háziórá 17 emeleten tartja irodai helyiségeit A 62 emeletes ház építését már meg is kezdték és arra bálumattal néznek meg a newyorkiak is, akik pedig meg szoktak, hogy már semmin sem csodálkoznak.

— **A világ legzsebb kávéháza.** Ez a név joggal illeti meg a pazar fényvel berendezett Francsis kávéházat, amely Bpestben az Andrássy-uton a főváros legzsebb látványossága. Vidékiek, ha Bpestre jönnek, el nem mulasztják e kávéházat fölkeresni és annak pompájától elvannak ragadtatva. Esténként elsőrangú czigányzene szórakoztatja a közönséget és páriát ritkító ételeket és italokat szolgálnak fel, igen szolid árak mellett.

— **H. kir. Bábaképző-intézet, Szombathelyen.** A szombathelyi m. kir. bábaképző-intézetben az 1909/10 tanév téli (magyar nyelvű) tanfolyamára a beírások 1909. szeptember 1—3-ig tartanak. A felvételhez szükséges: 1) 20—40 korátú életkort igazoló születési anyakönyvi kivonat 2) férjézeteknél házassági anyakönyvi kivonat, 3) erkölcsi (községi) és 4) orvosi bizonyítvány, végül szülő.

A tanfolyamban 5 tanuló ki magát arra kötelezi, hogy 5 éven át oly megnevezett közsebben folytat szülészeti gyakorlatot, hol oklevélen baba nincsen, 180—180 korona államegélyben részesülhet. Akik ezt elnyerni óhajtják, az idézett okmányokon kívül szegénységi bizonyítványa és az említtet kötelezménnyel ellátott, a vallás és közoktatásügyi nagyméltósági miniszterimhoz intézett belyegmentes folyamodványukat legkésőbb 1909 július 20-ig a szombathelyi m. kir. bábaképző-intézet igazgató tanárához küldjék be. A tanulók korlátolt számmal havi 20 koronáért az intézetben lakást és ellátást kapnak. Dr. Reismann Adolf igazgató-tanár.

— **A zsíromat . . .** A pertárba igyekezett fel a törvényesék lépcsően egy máramarosszagú ügyvéd. Nyomában a kliense, egy apsi orosz; és még sürgebben követte az ügyvédet a kliens kutyája, a mely elszakította a köteleket, egész Szigetét elszaladt a gazdája után világot látni. A folyosón felgyógyt megállott a néhész termelt ügyvéd és négyeket fújt. A kutya ezt az alkalmat arra használta fel, hogy körtüszaglaszta az ügyvédet.

— Mit szagol rajtam es a kutya? — kérde az ügyvéd a felsőapai oroszot.

— A zsíromat, a zsíromat, uram, — válaszolt sietve a kliens.

— **Élő címbalom.** Egy kifutó hangu címbalom, jávorfából jutányos áron-éladó: Tóth István-nál Deveser, pálinkaház.

Nagy. Kir. Államvasutak.

Igazgatóság.

187221. sz.

A m. kir. Államvasutak igazgatóságától nyert hivatalos értesítés szerint kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az ősi tömeg forgalom alkalmával használható kocsihiány enyhítésére az előző években felmerült sóhiány ismétlődésének elejét veendő, a f. évi július hó 1-től folyó évi augusztus hó végéig terjedő időben szállítandó es bémentetlenül feladatra kerülő sóküldevényekre a magyar kir. Államvasutak vonalait illetőleg következő rovatolva utján alkalmazandó díjkezelvésménnyel engedélyezte.

a.) kocsihint és fuvarlelenként legalább 10.000 kg-ért való fizetés mellett az V. — b.) kivételes díjazásának 10 (tíz) százalékkal rövidebb díjtételeit.

b.) kocsihint és fuvarlelenként legalább 15.000 kg-ért való díjizetés mellett az a.) alatti mérsékelt díjtételek alapján eredményes fuvardíjból kocsihasználati jutalék fejében kocsihint három kor. engedményt.

Ezen intézkedésnek az a célja, hogy az érdekeltégek szókülségeinek f. hó évi augusztus hó végéig való elszállítására ösztönöztesék. Budapest 1909 június hó 80-án.

a kereskedelmi főosztály:

Darnay
királyi tanácsos
igazgató helyettes.

es uton mond hálás köszönetet a rendezőség.

— **Új kórházgondnok** A lemondás folytán megüresedett kórházgondnoki állást hétfőn töltte be a kórház választmány. Pörkolab Mihály dr. elnöklésével tartott gyűlésen. Hat pályázó közül Bakonyi Imre választatot meg úgyzólván egyhangulag. Lapunk kezdetől fogva Bakonyi Imre mellett foglalt állást, mint akit mi, tekintve hogy szabad idővel rendelkezik, a legmegfelelőbbnek tartottunk a kórházgondnoki állásra. A mi álláspontunkra helyeskedett a kórházi választmány is amidőn Bakonyi Imrét választotta meg.

— **Vasút megnyitása.** A Balatonvidéki vasutat, melynek kiépítése Kussuth Ferenc kereskedelmi miniszter érdeme, cáttörtőkön nyitotta meg a miniszter képviseletében Sztérenyi József államtitkár aki nagy számú kísérettel utazott, minden állomáson nagy ünnepséggel fogadták a közsegi képviselőtestületek. Az újonnan megnyitott balatoni vasút nagy fontossággal bír a magyar tengerre, melyet immár mind két partján vasút övez.

— **Úri leányok otthona.** Dr. Kőrösiné művészen berendezett leány-otthona, mely a felső leánygimnázium és az országos zeneakadémia szomszédságában, Budapestben, Liszt Ferenc-tér 9 sz. gyönyörű palotában van, minden tekintetben a legelőkelőbb külföldi intézménstok példáját követi. Vezetője és tulajdonosa dr. Kőrösi Manó fővárosi ügyvéd özvegye, aki az anya szeretetével és a nevelő öberéleggel viseli gondját a növendékeinek. A higiéniai legmodernebb eszköze-

